

10.1.2018

PUUMARKKINATYÖRYHMÄN KOKOUS 2/2017

Aika Tiistai 21.11.2017 klo 12.00–14.00

Paikka Maa- ja metsätalousministeriö, Hallituskatu 3, kokoushuone Niskavuori

Osallistujat Jari Leppä (pj.12.00–13.10), Juha Niemelä MMM/LVO, Marja Kokkonen MMM (pj.13.10–14.00), Rauno Numminen Etämetsänomistajien liitto, Eija Vallius Metsänhoitoyhdistys Kanta-Häme, Harri Kähkönen VM, Ari Eini SMK, Erno Järvinen MTK, Kai Merivuori Sahateollisuus ry, Tomi Salo Metsäteollisuus ry, Sauli Brander UPM, Juha Mäntylä Metsä Group, Riitta Hänninen Luonnonvarakeskus, Simo Jaakkola Koneyrittäjät, Heikki Kääriäinen Metsähallitus, Janne Partanen Stora Enso, Jouni Väkevä Metsäteollisuus Ry, Aku Mäkelä Suomen Puukauppa Oy, Matti Mäkelä MMM/LVO (siht.)

1. Kokouksen avaus ja edellisen kokouksen muistion hyväksyminen

Puheenjohtaja Jari Leppä avasi kokouksen. Puheenjohtaja kiitti toimijoita avauksessaan metsätietolain muutoksen sovusta ja totesi, että hallituksen esitys on nyt eduskunnan käsittelyssä. Puheenjohtaja totesi myös, että professori Paavo Pelkonen luovutti metsänhoitoyhdistyslain ja metsäkeskuslain uudistamista koskevan selvityksensä marraskuun alussa. Hän totesi, että arvioinnin perusteella lakien modernisointi onnistui ja lakimuutokset on otettu kentällä hyvin vastaan. Hän kuitenkin totesi huolestuttavana asiana taimikonhoidon kasvavat rästit, joka tulee ottaa vakavasti. Hän totesi, että vaikka puukauppa käy vilkkaana, myös taimikoista ja ensiharvennuksista tulee huolehtia, jotta nykyinen kasvuvauhti voi jatkua. Puheenjohtaja korosti avauksessa myös metsien käytön tilastoinnin ja seurannan tärkeyttä. Hän toi esille, että keskustelu metsäalan ilmastovaikutuksista käy kiivaana ja ilman tarkkaa seuranta Euroopassa käytävissä keskusteluissa ei pärjätä.

Hyväksyttiin edellisen kokouksen muistio pienin tarkennuksin osallistujaluetteloon (liite 1).

2. Tiedoksi markkinakatsaukset

Merkittiin tiedoksi etukäteen toimitetut markkinakatsaukset.

Keskustelussa Tomi Salo totesi, että isossa kuvassa volyymit ja puumarkkinoiden toiminta kehittyvät myönteisesti. Hän kuitenkin korosti, että jatkoon kannalta metsätalouden kannustejärjestelmä, kuolinpesien metsänomistuksen ja kestävyys suhteen tulee tehdä järkeviä toimenpiteitä. Hän totesi, että ainakaan kymmeneen vuoteen ei metsäalan kestävyttä ole haastettu vastaavalla tavalla kuin nyt. Hän lisäsi, että haastamiseen ei voi jättää vastaamatta ja että toimenpiteitä voidaan tehdä yksin ja yhdessä.

Juha Hakkarainen totesi puheenvuorossaan olevansa samaa mieltä Salon kanssa kestävyyskeskustelusta ja korosti, että puun käyttö on lisääntynyt hyvin eri tavalla mitä aikaisemmin ennustettiin. Lisäksi hän totesi, että tarjonnan hintajousto on muuttunut aikaisemmasta ja että raakapuumarkkinoilla on tapahtunut selkeää rakenteellista muutosta.

Puheenjohtaja totesi, että kestävyyskeskusteluun liittyen, että yksittäisten toimijoiden teot eivät riitä vaan jokaisen tulee tahollaan miettiä mitä asian eteen voisi tehdä. Marja Kokkonen totesi, että kestävyyskeskustelu on haastavaa, koska siinä korostuu usein vain jokin tietty kestävyys osa-alue. Hän korosti kokonaiskestävyyden merkitystä ja kertoi, että maa- ja metsätalousministeriön viestinnässä kokonaiskestävyyttä on pyritty korostamaan.

10.1.2018

Keskustelussa Juha Mäntylä totesi, että kestävyys on markkinaosapuolten yhteinen asia ja että esimerkiksi LULUCF päätökset muodostavat jatkossa ilmastokestävyydelle uuden rajan. Keskustelussa todettiin, että tutkimuksella on iso rooli kestävyyskeskustelussa, mutta häiritsevänä piirteenä on havaittu, että sektoritutkimuslaitoksia vähätellään keskustelussa. Todettiin myös, että ilmastopolitiikassa on hyvä löytää yhteinen linjaus, jota osapuolet viestivät yhdessä. Todettiin lisäksi, että EU:n biotalousstrategian päivitys on tärkeä saada oikeaan suuntaan. Lisäksi käytiin keskustelua puumarkkinan muutoksesta ja yhteisen kehittämisen tärkeydestä, josta on osoituksena useita vuosia kestänyt kotimaisen puunkäytön lisääntyminen.

Puheenjohtaja korosti yhteenvedossa kokonaiskestävyyttä sekä sitä, että metsäalan tulee miettiä uusia keinoja, joilla yhteinen viesti saataisiin kuuluviin.

3. Puutavaranmittauksen hyvien käytäntöjen kehittäminen, PMNK:n työn tulosten välitarkastelu

Matti Heikurainen esitteli puutavaranmittauksen neuvottelukunnan työn tuloksia (liite 2). Heikurainen toi esille, että muun muassa Tapio Oy:n toteuttamassa evaluoinnissa todetaan, että puutavaran mittaustilaki toimii, mutta hyvien mittauskäytäntöjen kehittämiseen tulee panostaa. Hän totesi, että neuvottelukunnan sisäinen työryhmä, johon ovat kuuluneet Simo Jaakkola (Koneyrittäjien liitto ry), Aarne Lehtosaari (JPJ-Wood Oy), Jari Lindblad (Luke), Pauli Rintala (MTK ry) ja Timo Saarentaus (Metsä Group) oli koonnut kehittämistarpeita ja hyvien mittauskäytäntöjen edistämistarpeita.

Simo Jaakkola esitti keskustelussa muun muassa huolensa Luonnonvarakeskuksen resursseista puutavaran mittauksen kehittämiseen. Keskustelussa todettiin, että mittausmenetelmien kehittämishankkeiden käynnistäminen edellyttää osapuolilta sitoutumista rahoitukseen. Luken rahoitustilanne ei mahdollista kehittämishankkeiden toteutusta pelkästään julkisella rahoituksella. Todettiin myös, että hyvien mittauskäytäntöjen edistämiseksi on mahdollista päästä eteenpäin suhteellisen vähäisillä lisäpanoksilla.

Keskustelussa otettiin esille, että omavalvonnan menettelyt vaativat selvitystä. Todettiin, että hakkuukonemittauksen omavalvonnan kehittäminen on esimerkki aiheesta, jossa suhteellisen kevyellä selvityksellä voitaisiin luoda perustaa hyvien käytäntöjen kehittämiseksi. MTK:n priorisoinnin vuoksi tarvittavan n. 15 000 euron yhteisen panoksen löytäminen on kuitenkin osoittautunut vaikeaksi.

Juha Hakkarainen korosti puheenvuorossaan, että neuvottelukunnan tarkoitus on lisätä osapuolien välistä luottamusta. Hän korosti myös tiedon ja tutkimuksen roolia mittauksen kehittämisessä ja totesi, että Tapion toteuttamaa evaluoinnin tuloksia on jo hyödynnetty käytännössä. Lisäksi keskusteltiin 15 000 euron yhteisen panostuksen löytymisestä.

Keskustelussa tuotiin esille, että työryhmän tunnistamat tarpeet ovat hyvä lähtökohta mittausmenetelmien ja hyvien mittauskäytäntöjen edelleen kehittämiseksi. Todettiin, että neuvottelukunnan tulisi jatkaa työtä.

Puheenjohtaja totesi yhteenvedossaan, että hän on lievästi huolissaan Luonnonvarakeskuksen tutkimuksen resursseista. Hän totesi, että isossa kuvassa metsäalalla on valtavat mahdollisuudet, jotka eivät kuitenkaan toteudu ilman tutkimusta. Hän totesi puutavaranmittauslainsäädännön toimivuudesta omana metsänomistajanäkemyksenä, että kokonaisuus toimii kohtuudella, mutta menettelyissä tutustua mittausten toteutukseen ja mitattavan puutavaraerän mittaustulokseen vaikuttaviin valvontaa koskeviin tuloksiin olisi vielä kehitettävää. Lisäksi todettiin, että asiaa käsitellään maa- ja metsätalousministeriön ja Luonnonvarakeskuksen välisissä tulosneuvotteluissa.

4. Metsien kuolinpesäomistuksen kehittäminen,

10.1.2018

Jouni Väkevä esitteli alustuksessaan metsien kuolinpesäomistuksen nykytilaa sekä sen kehittämiseen ehdotettuja toimenpiteitä (liite 3). Hän totesi metsäteollisuuden olleen aiheessa aktiivinen ja totesi, että ongelma on ollut vuosikausia tiedossa, mutta mitään merkittäviä toimenpiteitä ei ole kuitenkaan saatu toteutettua. Hän nosti kuolinpesien erityiseksi kehittämiskohteeksi päätöksenteon sujuvoittamisen sekä osakastiedon parantamisen. Väkevä totesi, että kuolinpesät ovat noin 20 prosenttia muita luonnollisia omistusryhmiä passiivisempia metsien hoidossa ja käytössä.

Puheenjohtaja totesi, että asia on kirjattu hallitusohjelmaan ja se on tarkoitettu toteutettavaksi. Ministeri Leppä poistui ja Marja Kokkonen siirtyi puheenjohtajaksi.

Keskustelussa Hakkarainen totesi, että metsätietolain uudistamiseen sisältyi osa-alue, jolla parannetaan Suomen metsäkeskuksen edellytyksiä saada Verohallinnolta kuolinpesien yhteystietoja. Hän totesi toimenpide-esityksistä, että selvennyslainhuudon pakolliseksi säätäminen sopii MTK:lle ja että enemmistö päätösmallista tulisi tehdä perustuslakiarviointi. Hän totesi kuitenkin, että yhtymien päätöksenteon muutoksiin MTK suhtautuu erittäin kriittisesti. Eija Vallius totesi, että asia on tärkeä ja osa kuolinpesien osakkaista ei voi hyödyntää metsiään, vaikka tahtoa olisi. Salo korosti keskustelussa, että päätöksenteon sujuvoittamisessa keskitytään kuolinpesiin ja kuolinpesät ovat erittäin haastava kaupunkumppani, koska kenelläkään ei ole tietoa osakkaista. Juha Mäntylä totesi, että asialle näyttää olevan koko metsäalan tuki. Todettiin myös, että asialla on kiire, koska yhä useammin kuolinpesien osakkaana on muita kuolinpesiä.

Puheenjohtaja totesi, että aiheesta käydään poliittisia keskusteluja muutaman viikon sisällä. Hän totesi, että metsäalan yhtenäinen tuki auttaa poliittisessa keskustelussa ja muistutti, että kyseiset lainsäädännön muutosehdotukset eivät kuulu maa- ja metsätalousministeriön toimivaltaan. Hän totesi, että asioiden eteneminen edellyttää ministeri Häkkäsen puoltamista.

5. Puukaupan digiloikka - Kuutio.fi tilannekatsaus,

Aku Mäkelä esitteli tilannekatsauksessa Kuutio.fi –palvelun tavoitteita, käyttöä sekä jatkotoimenpiteitä (liite 4). Hän totesi, että palvelua on kehitetty ja uusia toiminnallisuuksia on otettu käyttöön. Nykykäytöstä Mäkelä totesi, että volyymit ja kävijämäärät kasvavat, ostajia on palvelussa yli 80 organisaatiota ja palvelussa on parhaillaan tarjolla 480 000 kuutiota puuta. Kuution käyttäjistä Mäkelä totesi, että yli 30 prosenttia ilmoittaa olevansa uusi tai kokematon metsänomistaja. Tärkeimmäksi kehityskohteeksi Mäkelä totesi palvelun tunnettavuuden parantamisen. Hän lisäsi, että palvelun markkinointi aloitetaan lähiaikoina.

Keskustelussa Salo totesi, että palvelun alku näyttää hyvältä ja vaikka markkinointia ei ole vielä aloitettu, volyymit kasvavat palvelussa. Hän totesi, että toivottavasti markkinoinnissa huomioidaan myös naismetsänomistajat. Hakkarainen totesi, että palvelu toimii teknisesti hyvin, mutta osapuolten välisen luottamuksen parantamisessa on vielä tekemistä. Ari Eini totesi, että palvelu on hyvä esimerkki, miten metsävaratietoa hyödynnetään. Hän totesi odottavansa mielenkiinnolla, miten metsätietolain uudistus tuo uusia kaupallisia palveluita markkinoille. Keskustelussa todettiin, että uusien metsänomistajien aktivointi on koko alan yhteinen saavutus.

Puheenjohtaja totesi, että maa- ja metsätalousministeriö on rahoittanut Kuutio-palvelun kehittämistä, koska palvelu on avoin kaikille ja metsänomistajille maksuton. Lisäksi hän totesi, että osapuolien välinen luottamus paranee asioita käsittelemällä.

6. Valtakirjakaupan kehittämisryhmän jatko

Matti Mäkelä esitteli valtakirjakaupan kehittämisryhmän työtä ja tavoitetta (liite 5). Hän totesi, että kehittämisryhmän työ pysäytettiin, koska yksi ryhmän osapuolista lähestyi maa- ja metsätalousministeriötä ja totesi, että ryhmällä on riski siirtyä keskusteluissa kilpailulainsäädännön harmaalle alueelle.

10.1.2018

Mäkelä totesi, että ryhmän toimiessa maa- ja metsätalousministeriön hallitusneuvos Vilppu Talvitie on ollut osaltaan varmistamassa, ettei ryhmä käy kilpailulainsäädännön vastaisia keskusteluja. Puheenjohtaja korosti, että Kuluttaja- ja kilpailuvirasto on tietoinen ryhmän työstä.

Keskusteltiin ryhmän jatkosta. Salo totesi positiivisena asiana, että toimijat ovat varovaisia lainsäädännön toteutumisesta. Hän kuitenkin korosti työn loppuunsaattamisen tärkeyttä. Eija Vallius totesi, että ryhmä on käynyt hyviä keskusteluja hyvistä käytännöistä ja toimintatavoista. Juha Mäntylä korosti aiheen tärkeyttä ja esitti, että ryhmän kokoonpanoa täydennetään sekä ostajien että myyjien tahoilta kilpailulainsäädännön asiantuntijoilla.

Puheenjohtaja totesi, että edellä mainittu ehdotus sai kannatusta ja totesi, että ryhmän uudet jäsenet voi ilmoittaa sihteerille.

7. Muut asiat

Kokouksessa ei käsitelty muita asioita.

8. Seuraava kokous

Todettiin, että sihteeri etsii kokousajan maaliskuulle.

9. Kokouksen päättäminen

Puheenjohtaja päätti kokouksen kello 14.00.